

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund.....	2
Vad är utstationering?	3
Arbetsmiljöverkets uppdrag	3
Utstationeringar registreras via Arbetsmiljöverkets webbplats	3
Information.....	3
Redovisning utifrån 2016 års anmälningar.....	4
Vanliga frågor om utstationering.....	4
Antal utstationerade i Sverige varje månad	4
De flesta kommer från Polen	6
De flesta utstationerade arbetar med bygg- och anläggningsarbeten	8
<i>De flesta utstationerade finns inom branschgrupperna byggverksamhet och tillverkning .....</i>	<i>9</i>
• <i>Byggverksamhet .....</i>	<i>10</i>
• <i>Tillverkning.....</i>	<i>10</i>
• <i>Informations- och kommunikationsverksamhet.....</i>	<i>10</i>
• <i>Verksamhet "Ej angivet" .....</i>	<i>11</i>
• <i>Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik.....</i>	<i>11</i>
• <i>Annan serviceverksamhet.....</i>	<i>11</i>
• <i>Jordbruk, skogsbruk och fiske.....</i>	<i>11</i>
Utstationeringarnas längd.....	11
Geografisk fördelning.....	12
Karta	13

Helårsrapport 2016

Register för företag som utstationerar arbetstagare i Sverige

Sammanfattning

Under år 2016 har totalt 47 727 utstationerade arbetstagare anmälts i utstationeringsregistret, som Arbetsmiljöverket har tillsyn över. Av dessa återfinns cirka 49 procent inom branschgruppen "Byggverksamhet" och cirka 19 procent inom "Tillverkningsverksamhet". Det gör dessa till de två största branschgrupperna. De flesta utstationerade arbetstagarna kommer från Polen och Litauen, som tillsammans står för cirka 32 procent av alla anmälda utstationerade arbetstagare under år 2016.

I genomsnitt befinner sig cirka 7 700 utstationerade arbetstagare i Sverige varje månad. Utmärkande för månadsstatistiken under året är att Thailand, som inte finns bland de 15 vanligaste länderna som vi presenterar varje månad, blir ett av de vanligaste utstationerande länderna under augusti och september.

Den vanligaste utstationeringsperioden är perioden 129 dagar och motsvarar närmare en fjärdedel av alla anmälningar. Drygt 56 procent av alla utstationerade arbetstagare arbetade i något av storstadsområdena Stockholm, Göteborg eller Malmö. Jämfört med förra året ser vi en förändring på så sätt att fler utstationerade arbetstagare har sänts till Sverige för arbeten runt om i landet istället för i storstadsområdena.

Bakgrund

Nya regler i lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare trädde i kraft den 1 juli 2013. Enligt reglerna ska utländska arbetsgivare som utstationerar arbetstagare i Sverige i mer än fem dagar anmäla detta till Arbetsmiljöverket. Anmälan om utstationering och kontaktperson ska göras senast när en utstationerad arbetstagare börjar arbeta i Sverige. Anmälningsskyldigheten preciseras närmare i förordningen (2013:352) om anmälningsskyldighet vid utstationering av arbetstagare. De uppgifter om utstationerade arbetstagare som anmäls till Arbetsmiljöverket lagras i utstationeringsregistret.

Det övergripande målet med registret är att säkerställa att utstationerade arbetstagare omfattas av de rättigheter som följer av utstationeringsdirektivet, under den tid som arbetet pågår i Sverige. Registret ger möjlighet att få information om var utstationeringar pågår, så att exempelvis arbetstagarorganisationer och andra kan ta del av uppgifterna. Arbetstagarorganisationerna har ansvar för att övervaka att utstationerande arbetsgivare tillämpar arbets- och anställningsvillkor som är minst lika förmånliga som de minimivillkor som följer av ett svenskt centralt kollektivavtal för respektive bransch.

Vad är utstationering?

En utstationerad arbetstagare är en person som vanligen arbetar i ett visst land men som skickas till ett annat land av sin arbetsgivare för att arbeta där under en begränsad tid. Den utländska arbetsgivaren ska tillhandahålla tjänster över gränserna och det ska finnas en arbetsgivare som är mottagare av tjänsterna i det land som arbetstagaren skickas till.

Lagen om utstationering gäller utstationerade arbetstagare som sänds till Sverige, oberoende av vilket land personen sänds ifrån. Reglerna för exempelvis uppehållstillstånd och arbetstillstånd kan däremot skilja sig åt, beroende på vilket land arbetstagaren kommer ifrån.

Om utstationeringen beräknas pågå mer än fem dagar behöver den utländska arbetsgivaren anmäla utstationeringen och en kontaktperson till vårt register senast när arbetstagaren påbörjar arbetet i Sverige.

Arbetsmiljöverkets uppdrag

Arbetsmiljöverket är förbindelsekontor (kontaktmyndighet) i Sverige när det gäller utstationering. Vi informerar om vilka regler som gäller vid utstationering i Sverige och samarbetar med förbindelsekontor i andra länder. Arbetsmiljöverkets uppdrag är att utveckla och förvalta registret där utländska arbetsgivare anmäler utstationering. Arbetsmiljöverket ska även utöva tillsyn över att bestämmelserna om anmälningsskyldighet och kontaktperson följs.

Utstationeringar registreras via Arbetsmiljöverkets webbplats

Via myndighetens webbplats posting.av.se skapar den utländska arbetsgivaren ett konto för att sedan anmäla utstationeringar i registret. Information och hjälptexter finns på svenska, engelska, tyska, franska, polska och rumänska. Genom ett inloggningsförfarande kan arbetsgivaren också revidera sina uppgifter, till exempel om ett uppdrag förlängs eller om uppgifter om kontaktpersonen behöver bytas ut.

Information

På Arbetsmiljöverkets webbplats finns samlad information om utstationering på svenska och engelska. Där finns gedigen information om regelverket, registret, vanliga frågor och svar, samt statistik.

På vår webbplats finns även information om utstationering på flera språk. Där finns även broschyren "Your rights at work as posted worker", som kan laddas ner eller beställas. Broschyren innehåller kort information om utstationering på engelska, tyska, franska, polska och rumänska.

Arbetsmiljöverkets svarstjänst kan ge vägledning och stöd till dem som har frågor om regelverket kring utstationering eller behöver hjälp med att anmäla uppgifter.

Redovisning utifrån 2016 års anmälningar

Det här är den tredje helårsrapporten sedan lagändringen trädde i kraft. Statistiken i denna rapport utgår ifrån de arbetstagare som har haft ett pågående uppdrag under perioden 1 januari - 31 december 2016, vilket är 47 727 personer. Det utgör en ökning med drygt tolv procent jämfört med föregående år.

Under 2016 pågick drygt 22 000 utstationeringsuppdrag, varav cirka 17 000 både startade och avslutades under 2016. Det innebär att nästan 23 procent av uppdragen under 2016 har ett startdatum och/eller slutdatum som avviker från 2016. Totalt sedan den 1 juli 2013 har cirka 67 000 utstationeringsuppdrag anmälts, innehållandes cirka 134 000 utstationerade arbetstagare. Antalet avser arbetstagare som har anmälts i olika utstationeringsuppdrag, inte unika arbetstagare, vilket betyder att samma arbetstagare över tid, kan återkomma i flera uppdrag.

Cirka 8 500 företagskonton har anmälts sedan starten den 1 juli 2013 och fram till och med 2016. I registret finns närmare 5 700 unika företag, vilket ger en ungefärlig bild av hur många företag som finns representerade i registret.

Vanliga frågor om utstationering

Under 2016 besvarade Arbetsmiljöverkets svarstjänst närmare 800 frågor kopplade till utstationering. Det är något mindre än föregående år och en minskning av frågor tredje året i rad. Svarstjänsten får frågor om statistik, begreppet utstationering och olika situationer kopplat till begreppet utstationering och anmälan. En del som hör av sig behöver stöd i samband med skapande av nytt konto eller när de ska anmäla en utstationering i registret. Svarstjänsten får även frågor i samband med att kontoinnehavare har glömt sin inloggning eller när en ny person tar över hanteringen.

Antal utstationerade i Sverige varje månad

Varje månad presenteras på Arbetsmiljöverkets webbplats statistik baserad på antalet arbetstagare som befinner sig i Sverige den första i månaden. Dessa siffror kan visa förändringar som inte är synliga i den sammanslagna statistiken som sträcker sig över hela året.

I genomsnitt befinner sig cirka 7 700 utstationerade arbetstagare i Sverige varje månad. Motsvarande siffra för år 2015 var 7 400 utstationerade arbetstagare per månad. Observera att, i uppgiften om antal arbetstagare per månad kan samma person ingå mer än en gång. Det sker om personen återkommer i skilda uppdrag under olika perioder eller har ett uppdrag som sträcker sig över flera månader.

Januari månad framstår som den månad med minst antal utstationerade arbetstagare i Sverige. Det kan förklaras med att statistiken tas ut den första dagen i månaden och nya arbeten i januari startar normalt efter helgledigheterna. Siffran för januari representerar därför nästan uteslutande de uppdrag som löper över årsskiftet.

Augusti och september månad utmärker sig, eftersom vi då ser en förändring bland de länder som utstationerar flest arbetstagare samt de vanligaste verksamhetsområdena. Thailand, som

vanligtvis inte finns på listan över de 15 vanligaste länderna, finns bland de fyra vanligaste länderna under dessa två månader. Företag från Thailand utstationerar arbetstagare uteslutande¹ inom verksamhetsområdena "Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtill" och "Andra konsumenttjänster". Nedan visas ett diagram som visar antal anmälda utstationerade arbetstagare den första i varje månad under år 2016.

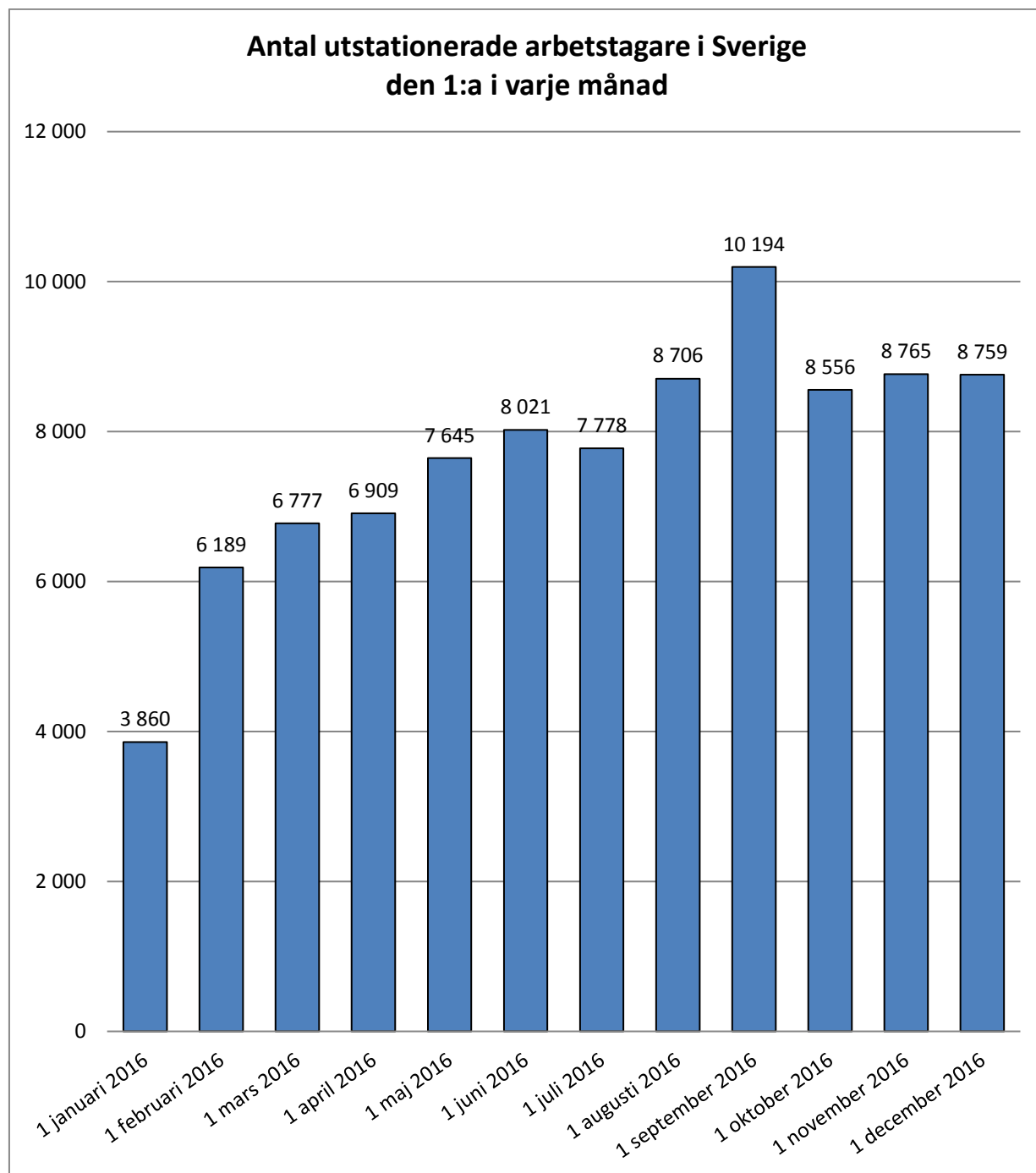

Diagram 2. Diagrammet baseras på de arbetstagare som har haft ett pågående uppdrag den första i varje månad under 2016. Källa: AV/Utstationeringsregistret

¹ Utom två arbetstagare.

De flesta kommer från Polen

Det är arbetsgivare i ett fåtal länder som står för en stor andel av de utstationerade arbetstagare som har anmälts i registret. Av de 85 länder som finns valbara är de länder som utstationerar flest arbetstagare under år 2016 Polen, Litauen, Lettland, Tyskland, Tjeckien, Indien, Finland och Slovakien. Företag från Polen står för nästan 22 procent av alla anmälda utstationerade arbetstagare under år 2016. Polen, Litauen, Lettland, Tyskland, Tjeckien, Indien, Finland och Slovakien står tillsammans för 71 procent av alla utstationerade arbetstagare i registret.

Under hela perioden 1 juli 2013–31 december 2016 är Polen det land som utstationerar flest arbetstagare till Sverige, följt av Tyskland, Litauen och Indien, i den ordningen och precis som år 2015. För varje år har Polen utstationerat fler arbetstagare till Sverige och det har även Litauen, Lettland, Finland och Tjeckien gjort. Bland dessa länder som ligger i topp har Tjeckien och Lettland stått för den största procentuella ökningen sedan år 2014.

Tyskland har sedan 2014, som då var det land som utstationerade flest arbetstagare till Sverige enligt registret, utstationerat ett färre antal arbetstagare för varje år. Jämfört med 2014 har Tyskland under 2016 rapporterat cirka 45 procent färre utstationerade arbetstagare.

I anmälan anges hemvist för det utstationerande företaget, vilket inte behöver vara representativt för nationaliteten på den utstationerade arbetstagaren. När registret introducerades under år 2013, var det möjligt att välja Sverige som ett utstationerande land. Den möjligheten togs bort för nya användare under senare delen av 2014. Det påverkar dock fortfarande siffrorna i registret på ett missvisande sätt. Nedan visas ett diagram över de länder som har anmält minst 100 arbetstagare under år 2016.

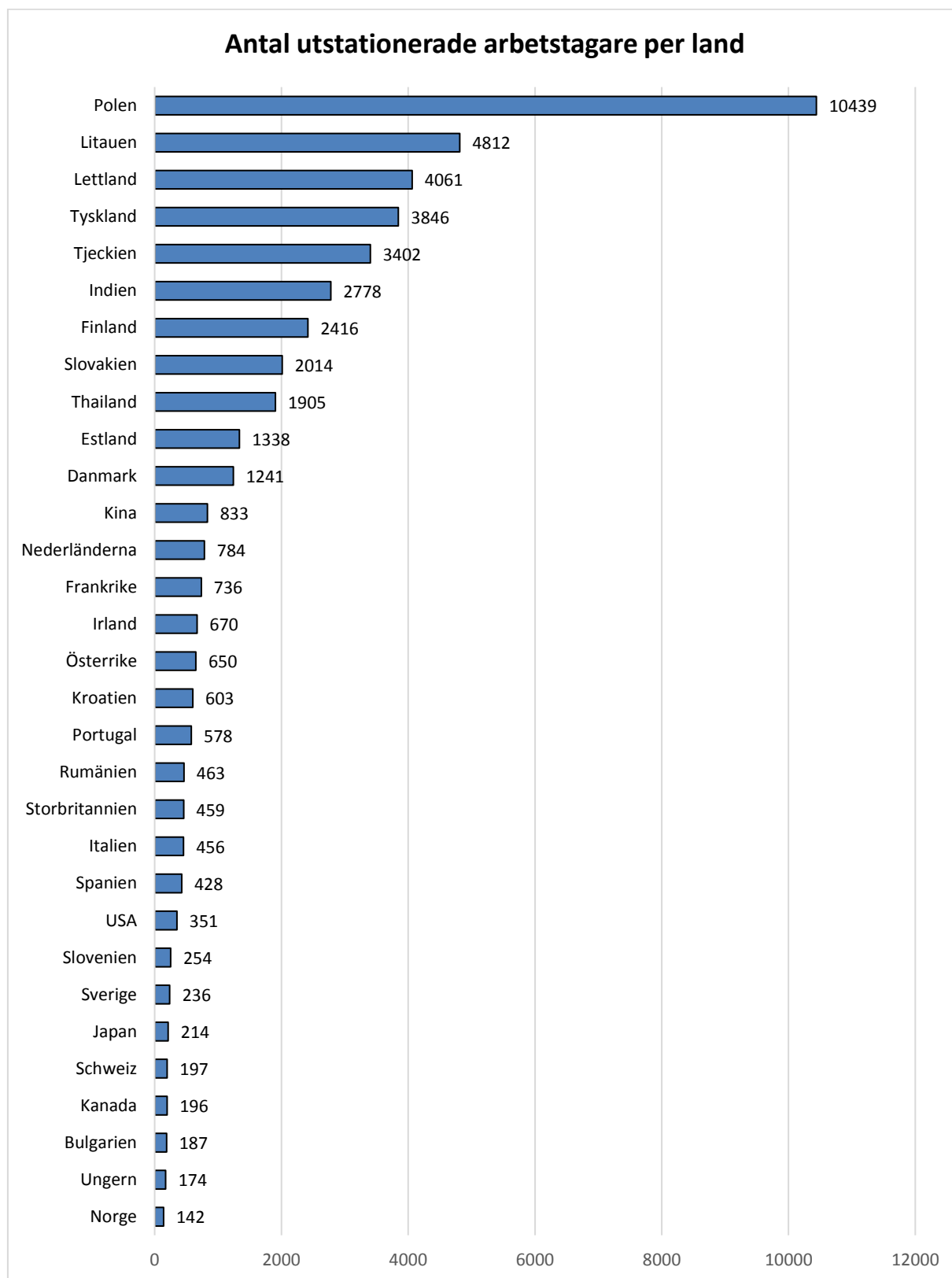

Diagram 1. Underlaget för diagrammet baseras på de arbetstagare som har haft ett pågående uppdrag under 2016 (totalt 47 727 personer). De länder som redovisas i ovanstående diagram representerar 98 procent av dessa arbetstagare, totalt 46 863 personer. Källa: AV/Utstationeringsregistret

De flesta utstationerade arbetar med bygg- och anläggningsarbeten

I registret anges verksamhetsområde för det arbete som ska utföras av den utstationerade arbetstagaren. Den lista som arbetsgivaren väljer ur, bygger på svensk näringsgrensindelning (SNI 2007) och innehåller drygt 90 olika verksamhetsområden. Eftersom arbetsgivaren själv väljer verksamhetsområde i samband med anmälan, kan det inte säkerställas att alla arbetsgivare gör en korrekt bedömning av vilket verksamhetsområde som bäst representerar det arbete som ska utföras.

Inom verksamhetsområdena "Byggnad av hus" och "Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet" återfinns totalt närmare 43 procent av samtliga utstationerade arbetstagare under år 2016. Inom verksamhetsområdet "Reparation och installation av maskiner och apparater" återfinns tio procent av de utstationerade arbetstagarna. Nedan presenteras ett diagram över de tio största verksamhetsområdena.

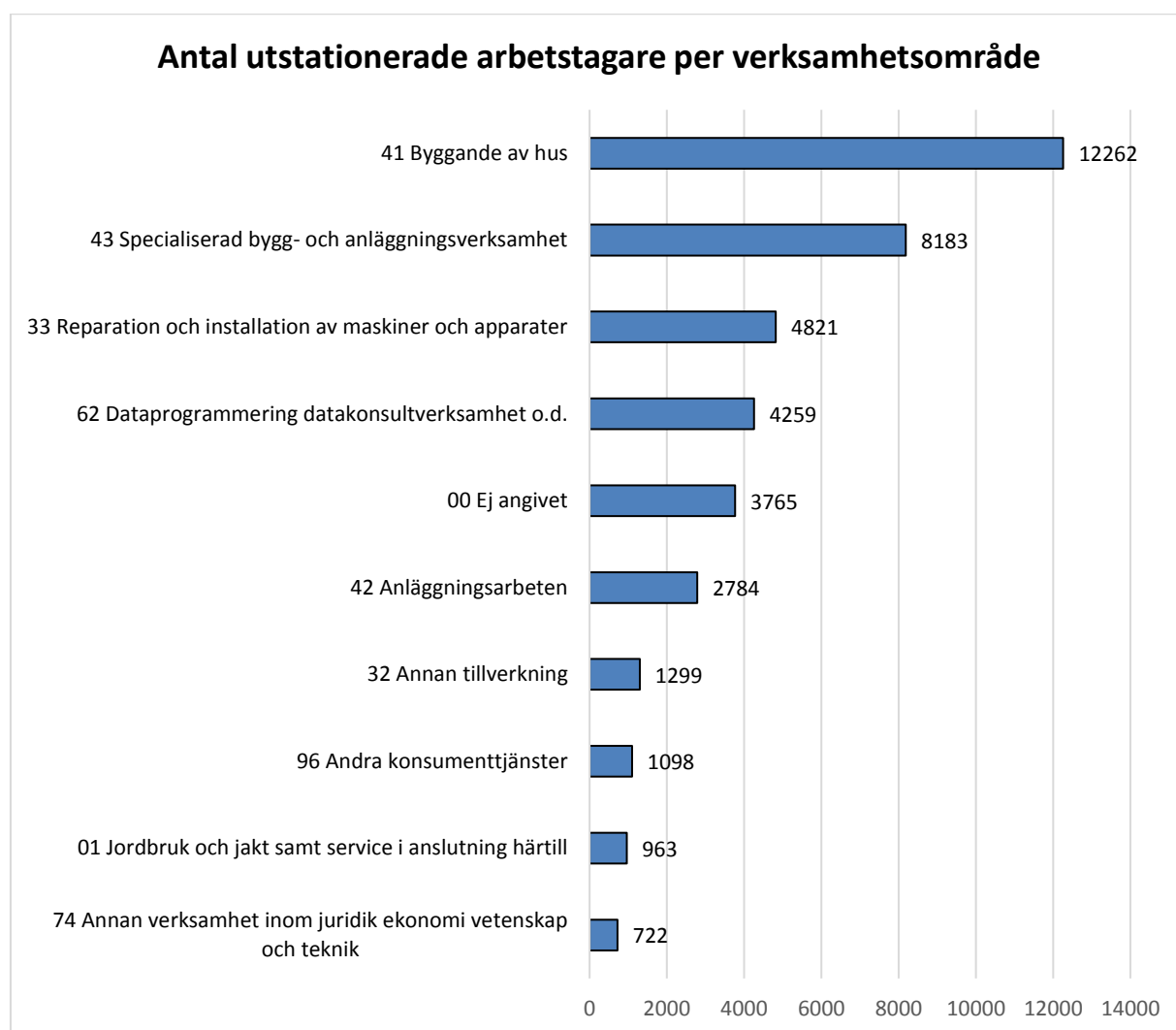

Diagram 3. Underlaget för diagrammet baseras på antal arbetstagare som har haft ett pågående uppdrag under 2016 (totalt 47 727 personer). De verksamhetsområden som redovisas i ovanstående diagram representerar cirka 84 procent (40 156 personer) av dessa arbetstagare. Resterande 16 procent fördelas på 80 verksamhetsområden. Källa: AV/Utstationeringsregistret

De flesta utstationerade finns inom branschgrupperna byggverksamhet och tillverkning

För att få en bild av hur olika branschgrupper finns representerade, visar nedanstående tabell en sammanslagning av relaterade verksamhetsområden. Sifferbeteckningarna för de verksamhetsområden som har slagits samman framgår efter branschgruppbenämningen. För "Byggverksamhet" ingår till exempel verksamhetsområdena 41-43.

De två största branschgrupperna är för tredje året i rad "Byggverksamhet" och "Tillverkning". Detta kan jämföras med att branschgruppen "Byggverksamhet" idag sysselsätter drygt 312 000 personer i Sverige och "Tillverkning" drygt 487 000 personer (källa: AV/INES). I dessa siffror ingår inte utstationerade arbetstagare. Nedan redovisas samtliga branschgrupper.

Branschgrupper	Verksamhetsområden	Antal arbetstagare	Andel i procent
Byggverksamhet	41-43	23 229	48,67
Tillverkning	10-33	9 149	19,17
Informations- och kommunikationsverksamhet	58-63	4 683	9,81
Ej angivet	0	3 765	7,89
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	69-75	1 303	2,73
Annan serviceverksamhet	94-96	1 099	2,30
Jordbruk, skogsbruk och fiske	01-03	983	2,06
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	77-82	966	2,02
Finans- och försäkringsverksamhet	64-66	501	1,05
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	36-39	468	0,98
Försörjning av el, gas, värme och kyla	35	429	0,90
Vård och omsorg; sociala tjänster	86-88	397	0,83
Utvinning av mineral	05-09	239	0,50
Transport och magasinering	49-53	211	0,44
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	45-47	108	0,23
Utbildning	85	77	0,16
Fastighetsverksamhet	68	49	0,10
Hotell- och restaurangverksamhet	55-56	24	0,05
Kultur, nöje och fritid	90-93	22	0,05
Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	84	13	0,03
Verksamhet vid utländska ambassader, internationella organisationer, o.d.	99	12	0,03
Förvärvsarbete i hushåll; hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk	97-98	0	0,00
SUMMA:		47 727	100

Tabell 1: Tabellen baseras på antalet arbetstagare som har haft ett pågående uppdrag under 2016.

Källa: AV/Utstationeringsregistret

Antal utstationerade arbetstagare som har anmälts till registret under perioden 1 januari till 31 december 2016 inom "Byggverksamhet" var 23 229 personer och inom "Tillverkning" 9 149 personer. Tillsammans står de för cirka 68 procent av alla utstationerade arbetstagare under året (sammanlagt 32 378 personer).

- Byggverksamhet

Totalt arbetar 48,67 procent (23 229 personer) av de utstationerade arbetstagarna inom de tre verksamhetsområdena som återfinns inom branschgruppen "Byggverksamhet". 30 procent kommer från företag i Polen och 38 procent från Tjeckien, Litauen och Lettland tillsammans. Drygt 12 262 arbetar inom "Byggande av hus" och 8 183 personer arbetar inom "Specialiserad bygg - och anläggningsverksamhet".

När det gäller arbeten inom området "Byggande av hus" utstationeras de flesta arbetstagarna från Polen, Tjeckien och Litauen. För specialiserade bygg- och anläggningsarbeten har främst arbetstagare från Polen, Lettland och Finland anlitats. För arbeten inom verksamhetsområdet "Anläggningsarbeten" (2 784 personer) har främst arbetstagare från Polen anlitats. Jämfört med år 2015 sysselsätter branschgruppen "Byggverksamhet" drygt 5 000 fler arbetstagare år 2016.

- Tillverkning

År 2016 sysselsätter tillverkningsbranschen totalt 19,17 procent (9 149 personer) av alla utstationerade arbetstagare i registret, vilket är en minskning med fyra procentenheter jämfört med året innan. Branschgruppen "Tillverkning" representeras av 23 olika verksamhetsområden. Här ingår allt från framställning av livsmedel och drycker till tillverkning av kläder, däck, maskiner, datorer, tobak, möbler osv. samt även reparation och installation av maskiner och apparater. 74,8 procent av de anmälda arbetstagarna återfinns inom de tre största verksamhetsområdena "Reparation och installation av maskiner och apparater", "Annan tillverkning" samt "Tillverkning av övriga maskiner".

Inom "Reparation och installation av maskiner och apparater" återfinns 4 821 anmälda utstationerade arbetstagare, främst från Polen, Finland och Tyskland. Verksamhetsområdet omfattar bland annat installation av industrimaskiner och utrustning, reparation och underhåll av olika transportmedel samt reparation av metallvaror, maskiner och apparater.

Inom "Annan tillverkning" återfinns 1 299 anmälda utstationerade arbetstagare, där merparten utstationeras från Litauen och Polen. Verksamhetsområdet omfattar tillverkning av exempelvis smycken mynt, sportartiklar och leksaker.

Inom "Tillverkning av övriga maskiner" återfinns 632 anmälda utstationerade arbetstagare, främst från Tyskland. Verksamhetsområdet omfattar exempelvis tillverkning av maskiner för allmänt bruk, skogsbruk, metallbearbetning och framställning av livsmedel.

- Informations- och kommunikationsverksamhet

Av de 9,81 procent som utstationeras inom branschgruppen "Informations- och kommunikationsverksamhet" utgör verksamhetsområdet "Dataprogrammering, datakonsultverksamhet o.d." cirka 91 procent (4 259 personer). Cirka 53 procent inom branschgruppen utstationeras från Indien. Nära 13 procent utstationeras från Frankrike.

- Verksamhet "Ej angivet"

För 7,89 procent eller 3 765 arbetstagare har inget verksamhetsområde angetts. Andelen som inte anger verksamhetsområde har för tredje året i rad minskat med cirka en procent. Cirka en tredjedel av de utstationerade arbetstagare som återfinns under grupperingen "Ej angiven" utstationeras från Polen (1 430 personer) följt av och Tyskland, Finland och Irland. En närmare genomgång av uppdragen inom denna gruppering visar att flertalet av dem handlar om bygg- och anläggningsarbeten.

- Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik

Branschgruppen "Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik" omfattar 2,73 procent (1 303 personer). Här har de flesta arbetstagare registrerats inom verksamhetsområdet "Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik" (722 personer). Cirka en tredjedel har utstationerats från Tyskland.

- Annan serviceverksamhet

Branschgruppen "Annan serviceverksamhet" omfattar 2,3 procent av samtliga utstationerade under år 2016. Alla utstationerade arbetstagare, utom en, finns inom verksamhetsområdet "Andra konsumenttjänster". Av dessa har 98,6 procent sänts till Sverige från Thailand.

- Jordbruk, skogsbruk och fiske

Branschgruppen "Jordbruk, skogsbruk och fiske" omfattar 2,06 procent av samtliga utstationerade arbetstagare under år 2016. Av dessa återfinns 98 procent inom verksamhetsområdet "Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtill" och 83,4 procent har sänts till Sverige från Thailand.

Utstationeringarnas längd

Den vanligaste utstationeringsperioden är 10-29 dagar och motsvarar en fjärdedel av alla anmälningar. Drygt två tredjedelar av alla uppdrag är kortare än två månader. Cirka tio procent av anmälningarna avser en utstationeringsperiod på minst ett år.

Månader	Dagar	Antal arbetstagare	Andel arbetstagare i procent
	0-9	10 319	22
<1	10-29	12 419	26
1-2	30-59	6 261	13
2-3	60-89	4 911	10
3-6	90-179	5 331	11
6-8	180-239	1 956	4
8-12	240-359	2 261	5
12-24	360-720	3 120	7
>24	>720	1 149	2
	oklar	0	0,0
	Summa:	47 727	100,0

Tabell 2. Tabellen baseras på angiven period för de 47 727 arbetstagare som har haft ett pågående uppdrag under 2016. Källa: AV/Utstationeringsregistret

Geografisk fördelning

Kartan nedan visar var i landet de anmälda utstationerade arbetstagarna har arbetat under året. Kartan är uppdelad på län för att ge en lättöverskådlig bild över den geografiska fördelningen. Färgerna representerar uppdelningen av Arbetsmiljöverkets inspektionsavdelning som består av fem regioner.

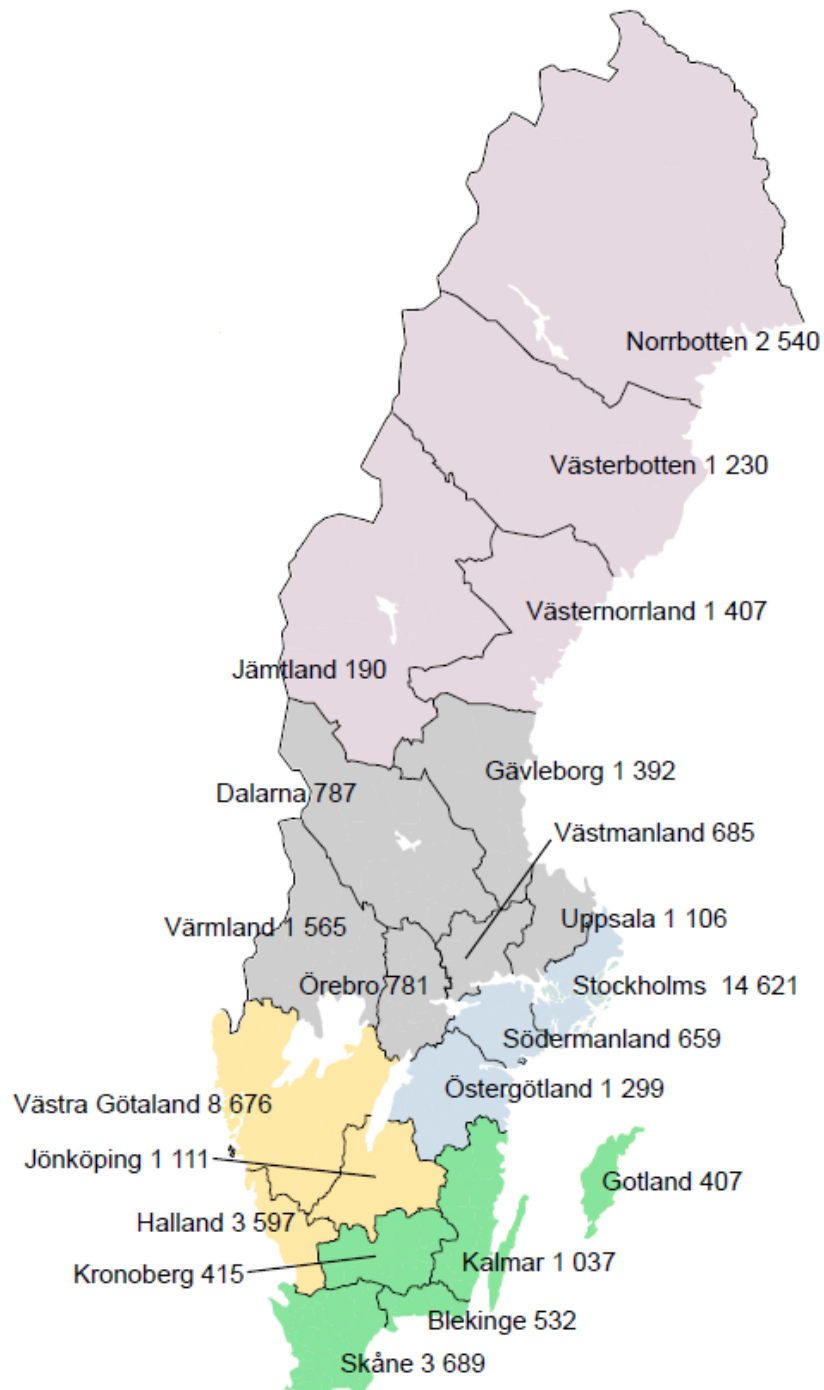
För 2016 visar kartan att drygt 30 procent av alla utstationerade arbetstagare har arbetat i Stockholms län och 18 procent i Västra Götaland. Nära åtta procent arbetade i Skåne län. Lika många var utstationerade i Hallands län. Detta innebär en ökning med mer än 350 procent för Hallands län, jämfört med året innan då endast 1 011 av de anmälda utstationerade arbetstagarna var utstationerade i länet.

Siffrorna visar att cirka 56 procent av alla utstationerade arbetstagare har arbetat i något av storstadsområdena Stockholm, Göteborg eller Malmö. Detta är en minskning med fyra procentenheter jämfört med året innan. En närmare jämförelse visar att länen Halland, Södermanland, Gotland, Västra Götaland, Värmland, Örebro och Gävleborg har fått en ökning med motsvarande 50 - 350 procent fler utstationerade arbetstagare. Östergötland, Kalmar, Västernorrland och Norrbotten har tvärtom tappat i antal utstationerade arbetstagare, med motsvarande 20 - 50 procent.

Vår tolkning av siffrorna är att en betydande andel av de utstationerade arbetstagarna som utgör den totala tolvprocentiga ökningen, har utstationerats för arbeten runt om i landet istället för i storstadsområdena.

Karta

Ej uppgifter om län 1

Källa: Arbetsmiljöverket/Utstationeringsregistret 20170119

www.av.se

Vår vision: Alla vill och kan skapa en bra arbetsmiljö

